

MEMO

AAN Veiligheidsdirectie
VAN Werkgroep congres Terrorisme/Vakgroep OOV
DATUM 27 februari 2017
ONDERWERP Voorstel plan van aanpak TGB

Plan van aanpak Terrorisme Gevolg Bestrijding (TGB)

Aanleiding:

Naar aanleiding van het congres Terrorisme dat we in het najaar van 2016 georganiseerd hebben, heeft de Veiligheidsdirectie het verzoek gedaan een voorstel te maken, hoe we een en ander een vervolg kunnen geven in onze eigen (crisis)organisatie. Hoe kan onze organisatie zich voorbereiden op terroristische aanslagen? De werkgroep congres terrorisme doet een voorstel aan de vakgroep OOV.

Vraag goedkeuring aan de veiligheidsdirectie:

In de vakgroep werd positief gereageerd op het voorstel om het proces TGB onder te brengen in de reguliere structuur van de VRT. Waarbij planvorming TGB bij de werkgroep O&O wordt neergelegd en OTO bij de werkgroep Multivakbekwaamheid. Ook zal dit onderwerp regelmatig op de agenda van de vakgroep staan. De vakgroep geeft er voorkeur aan een aantal "quick wins" door te voeren.

Vanuit de veiligheidsdirectie komt de wens om de aanbevelingen/lessons learned ter nadere uitwerking mee te geven aan de werkgroep multivakbekwaam of O&O, waarbij we de nadruk leggen op het oefenen op uitval ICT.

Aanbevelingen uit het congres:

Tijdens het congres zijn verschillende aanbevelingen/leerpunten door de sprekers weergegeven.

- Beschouw dergelijke incidenten als een oorlogssituatie
- Trommelvliescontrole geeft accurate informatie over wel of niet letsel door blastverwondingen
- Communicatiesystemen van groot belang. Denk ook aan mogelijke uitval van netwerken
- Opvang en begeleiding hulpverleners
- Houd je bij je eigen rol als hulpverlener zijnde
- Denk aan de voorraad van de uitrusting van hulpverleners (infusen, tourniquets en burnshields)
- Correcte informatie is van levensbelang
- Waak voor dubbele functies, bijvoorbeeld van medewerkers in ziekenhuizen
- Zorg voor aparte coördinator op de IC en de OK
- Tijdens de opvang van patiënten en gewonden in het ziekenhuis
 - Welke ingangen/uitgangen houd je open in het ziekenhuis?
 - Regel goede afschaling in het ziekenhuis
 - Fouilleer in het ziekenhuis
- Nazorg is een zeer lang traject. Getroffenen kunnen het gebeuren lastig afsluiten.

Geleerde lessen

- Terreur kent geen spelregels. Compleet andere dimensie. Dreigend gevaar heeft een continu karakter
- Zorg voor een strakke afvoerketen. Voorkom chaos
- Witte keten voorbereiden op oorlogswonden, bijvoorbeeld door blastverwondingen
- Inventariseer de capaciteit van omliggende ziekenhuizen
- Belang van rampengeneeskunde en triage in basisopleiding
- Rol social media/internet
- Verschillende doelgroepen hebben verschillende behoeften.

Wat wordt er al gedaan in het land?

Vanuit de Nationale Politie - Brandweer Nederland - Ambulancezorg Nederland – GGD GHOR Nederland worden er Multidisciplinaire afspraken bij extreem geweld voor first responders gemaakt en uitgewerkt over:

- De Hot, warm en cold zone betreffende duiding van het gevaar en handelingsperspectieven
- Bepaling van de plek van het motorkapoverleg in samenwerking met de meldkamer
- Bepaling door het Motorkapoverleg van de zonegrenzen, de corridors en overnameplaatsen
- Bepaling door het Motorkapoverleg van de opstelplaatsen, locaties voor opvang slachtoffers en aan- en afvoerroutes en de beveiliging van deze locaties.

Deze voorstellen zijn op dit moment uitgewerkt en zijn ter besluitvorming aangeboden aan de besturen van bovengenoemde brancheorganisaties. Bij goedkeuring worden ze verspreid in de veiligheidsregio's.

Wij stellen voor de focus te leggen op het operationele, tactische en strategische niveau. Dit om zo een meer op de doelgroep toegesneden programma aan te kunnen bieden

Waar moeten we ons op voorbereiden?

Werken onder extreem geweld is bij terroristische aanslagen aan de orde. Hierbij moet zo veel mogelijk worden aangesloten bij bestaande werkwijzen en voor het oefenen bij de bestaande planning om de kosten te reduceren.

Onder extreem geweld vallen:

- aanslagen met vuur- of steekwapens, handgranaten;
- aanslagen met objecten (voertuigen, vaartuigen, vliegtuigen, drones);
- aanslagen met explosieven (bomaanslag);
- aanslag met een gevaarlijke stof (CBRN);
- gijzeling of geplande aanhouding.

Bepaling zones en directe informatie-uitwisseling

In geval van extreem geweld is het benoemen van de grenzen van de hot-, warm- en coldzone van groot belang.

Deze indeling duidt het gevaarsniveau en geeft de bijhorende handelingsperspectieven voor de verschillende hulpdiensten. Anders dan bij normale inzetten blijft het Motorkapoverleg gedurende de inzet op zicht- en spreekafstand van elkaar, omdat de hulpdiensten in het Motorkapoverleg de ontwikkelingen in de veiligheidssituatie delen. De verschillende deelnemers aan het motorkapoverleg communiceren deze ontwikkelingen in de veiligheidssituatie direct door naar de eigen meldkamer en eenheden.

Bij aanslagen met steekwapens, vuurwapens of explosieven bepaalt de politiefunctionaris in het motorkapoverleg de grenzen van de zones. Bij brand, instorting of CBRN bepaalt de brandweerfunctionaris deze.

De hotzone kan zich verplaatsen, bijvoorbeeld bij een actieve schutter. Ook kunnen er snel achter elkaar meerdere incidentgebieden ontstaan met ieder een hot-, warm- en coldzone. Dit fenomeen maakt snelle informatie-uitwisseling tussen de hulpdiensten cruciaal. Om deze reden moeten de deelnemers aan het Motorkapoverleg op zicht- en spreekafstand van elkaar blijven.

Procesvoorstel:

Operationeel:

- Oefenen met de firstresponders van de brandweer, GHOR en politie (korte oefeningetjes in carrouselvorm),
- heeft voornamelijk betrekking op de kennis van het handelen bij specifieke situaties (bij instorting is de brandweer in de lead, bij shooting of bommen de Politie)
- Nazorg avond organiseren multidisciplinair, waarbij gebruik wordt gemaakt van de ervaringen van defensie
 - Welk type letsel kun je aan treffen
 - Wat doet een aanslag mentaal met je
 - Oog hebben voor de partners (hoe herken je symptomen van Stress en PTSS).

Tactisch:

- Verschillende scenario's doorspreken,
 - Kijken waar de zwaarte punten liggen voor de disciplines en waar we elkaar in kunnen ondersteunen en vasthouden zodat de grip op het incident blijft en er geen losse kollommen ontstaan
 - Informatie delen
 - Slachtoffer registratie zijn hier belangrijke onderdelen.
- diverse avonden organiseren met het thema nazorg waarbij gebruik wordt gemaakt van de kennis van defensie. Met de onderstaande speerpunten in het programma:
 - Het oog hebben voor de medewerkers in het veld,
 - De nazorg voor de functionarissen zelf.
 - Oog hebben voor de partners (hoe herken je symptomen van Stress en PTSS).

Strategisch:

- Scenario's doorspreken:
 - Wat wordt er landelijk geregeld en welke verantwoordelijkheid hebben wij als burgermeesters richting onze burgers.
 - Hoe gaan wij om met media, welke informatie geven wij, wat wordt er landelijk gegeven.
 - Hoe perken we de angst in en laten we het leven zo snel mogelijk weer doorgang hebben.